Adviesaanvraag college aan dagelijks bestuur

Invullen door directie:

Onderwerp adviesaanvraag:	Ontwerp-Verordening lokaal eigendom bij grootschalige elektriciteitsopwek
Portefeuille:	Duurzaamheid
Directie:	Uitvoeringsorganisatie Infrastructuur & Energie (UI&E)
Datum behandeling college B&W	10 februari 2026
Datum adviesaanvraag:	27 februari 2026
Deadline ontvangst advies:	18 mei 2026
Advies mailen naar:	l.colenbrander@amsterdam.nl
Meegestuurde stukken:	Ontwerp-verordening lokaal eigendom, wijzigingen tabel, participatieverslag
Heeft er consultatie vooraf plaatsgevonden?	In het PHO van 15 december is het participatieplan om te komen tot de ontwerp-verordening meegestuurd ter kennisname. Hierop hebben we geen bestuurlijke reacties ontvangen. In december 2025 is inhoudelijke input van duurzaamheidscoördinatoren en participatieadviseurs van de stadsdelen en stadsgebied Weesp gevraagd en waar kon en waar nodig verwerkt over het participatieverslag concept-ontwerp-verordening. In de zomer 2025 over het participatieplan.

Invullen door stadsdeel:

Stadsdeel:	Zuidoost
Procesbegeleider:	Daniel de Rijke/Heidi de Boer
Datum weekstart/staf:	
Datum stadsdeelcommissie:	14 april en 12 mei 2026
Datum dagelijks bestuur:	30 juni
Registratienr. (optioneel):	…

Over gevraagde adviezen: Conform de Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022:

- (art. 12, lid 1) betrekt college en BM het DB bij voorbereiding van stedelijke kaders als deze kaders betrekking hebben op taken en bevoegdheden van DB of DB een rol krijgt in uitvoering van die kaders, of
- (art. 12, lid 2) als college of BM voornemens is over stedelijke kaders besluit te nemen of voornemens is ander besluit te nemen waarbij belangen van een of meer stadsdelen zijn betrokken, in ieder geval bij vaststellen van bestemmingsplannen, wint college of BM bij DB advies in.

DB legt deze adviezen voor aan SDC (art. 19).
Bij besluitvorming maakt DB inzichtelijk wat advies van SDC is en hoe eventuele voorstellen of moties als bedoeld in art. 30, lid 3, zijn verwerkt. DB neemt advies van SDC over indien is vastgesteld met meerderheid van stemmen en past binnen stedelijke en budgettaire kaders. DB kan uitsluitend schriftelijk met zeer zwaarwegende redenen afwijken van advies of voorstel van SDC. (art. 19, lid 5) Als standpunten van stadsdeelcommissieleden bij uitbrengen van advies uiteenlopen, worden in advies standaard alle verschillende standpunten binnen commissie kenbaar gemaakt. (art. 30, lid 5)

Adviesvraag college: *"Kunt u zich vinden in de voorgestelde (wijzigingen in de) ontwerp-verordening naar aanleiding van de opgehaalde input vanuit het participatietraject, en welke aandachtspunten geeft u mee?"*

Aanleiding:
Burgemeester en wethouders van Amsterdam hebben op dinsdag 10 februari 2026 besloten het ontwerp van de 'Verordening lokaal eigendom bij grootschalige elektriciteitsopwek' ter inzage te leggen voor zienswijzen. In deze verordening staan de regels over lokaal mede-eigendom bij grootschalige elektriciteitsopwek met hernieuwbare bronnen. De producent van elektriciteit wordt verplicht om zich in te spannen om 50% lokaal mede-eigendom rond een groot zon,- of windproject te halen. De producent moet de gemeente laten zien wat daarvoor gedaan is. Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam ziet dit als een manier om lokale bewoners en bedrijven meer te betrekken bij de energietransitie.

Aandachtspunten stadsdeel:
Mogelijk is de verordening minder (direct) van toepassing op jouw stadsdeel. Voor stadsdeel Centrum en stadsdeel West geldt bijvoorbeeld dat er minder snel sprake is van grootschalige elektriciteitsopwek door zon,- of windenergie. Wel kunnen inwoners en bedrijven in deze stadsdelen op een minder directe manier beïnvloed worden door de verordening. Bijvoorbeeld, in de verordening wordt er ook invulling gegeven aan welke partijen in de buurt van de installatie vallen onder de definitie 'nabije omgeving'. Deze, en andere definities zijn terug te lezen in de ontwerp-Verordening.

Daarnaast hebben er straatgesprekken plaatsgevonden in verschillende stadsdelen en in stadsgebied Weesp. Om de resultaten te bekijken voor uw eigen stadsdeel verwijzen we u door naar Bijlage 1. Participatie eindverslag Verordening lokaal eigendom bij grootschalige elektriciteitsopwek, en binnen dit document naar de tabel opgenomen in bijlage 4: opbrengsten uit de straatgesprekken.

*Deze verordening gaat **niet** over het aanwijzen van (zoek)gebieden voor de opwek van elektriciteit door zon,- of windenergie. Daarvoor verwijzen wij naar de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 en het Programma Windenergie Amsterdam 2030.*

Links naar de ontwerp-verordening, de wijzigingen hierin en het participatieverslag (link 1 gemeenteblad, link 2 inspraak pagina gemeente Amsterdam):

- *Ontwerp-Verordening lokaal eigendom grootschalige elektriciteitsopwek gemeente Amsterdam ter inzage*
- *Inspraak ontwerp-Verordening lokaal eigendom grootschalige elektriciteitsopwek | Gemeente Amsterdam*

Conceptadvies DB

Het dagelijks bestuur formuleert hier – indien van toepassing – voor de stadsdeelcommissievergadering een conceptadvies

Het dagelijks bestuur (DB) van Zuidoost dankt het college voor de adviesaanvraag over de verordening lokaal eigendom bij grootschalige energieopwek Amsterdam. Het college introduceert, op basis van een verplichting uit de energiewet, een nieuwe verordening. Het doel van de verordening is het realiseren van 50% lokaal eigendom bij grootschalige opwek van elektriciteit. Het participatietraject is ondertussen afgerond en aan de hand daarvan heeft het college nog een aantal wijzigingen doorgevoerd.

Het DB van Zuidoost kan zich in grote lijnen vinden in de inhoud van de verordening. Zij onderschrijft het belang van lokaal eigendom bij energieopwek, zodat inwoners worden betrokken bij, zeggenschap hebben over en kunnen profiteren van de duurzame transitie.

Aan het begrip nabijheid worden bij verschillende projecten (zon of wind) verschillende eisen gesteld. Als het grootschalige zonne-energie betreft, wordt nabijheid bepaald aan de hand van de postcoderoos. De postcoderoos is het 4-cijferige postcodegebied waarbinnen de installatie zich bevindt én alle daaraan grenzende postcode gebieden. Indien het project windenergie betreft wordt nabijheid bepaald aan de hand van de tiphoogte van de windturbine. De nabije omgeving is in dat geval een straal van 10 x de tiphoogte van de turbine. Volgens de verordening heeft de producent een inspanningsverplichting om ten minste 50% lokaal eigendom te behalen binnen dat gebied.

Het DB onderstreept het belang voor de inwoners van Zuidoost om financieel te kunnen profiteren van duurzame energie-opwek in en rond het stadsdeel. Dit kan ook bijdragen aan het draagvlak voor grootschalige projecten waarmee duurzame energie wordt opgewekt. Daarbij ziet het dagelijks bestuur twee richtingen die nader uitgewerkt zouden kunnen worden:

1. Maak het mogelijk voor inwoners met een smalle beurs of inwoners die leven in energiearmoede om goedkope elektriciteit af te nemen van de grootschalige energieopwek.
2. Draag er zorg voor dat ook inwoners met een smalle beurs of inwoners die leven in energiearmoede ook een aandeel kunnen aanschaffen en zo mede-eigenaar kunnen worden.

In het verlengde daarvan kan het DB van Zuidoost kan zich voorstellen dat het in sommige gevallen lastig kan zijn voor producenten om 50% lokaal eigendom te behalen. Het DB vraagt het college verder uit te werken op welke wijze de gemeente of het stadsdeel energiegemeenschappen of producenten daarbij kan ondersteunen.

Het DB merkt op dat de verordening geen uitsluitsel geeft over het proces indien het streefcijfers van 50% lokale leden niet wordt gehaald. Het DB vraagt het college hier nader toelichting op te geven. Daarbij geeft het DB het college een getrapte deelname mee ter overweging. Op het moment dat de 50% lokaal eigendom niet wordt gehaald binnen de nabije omgeving, kan worden gekozen om het zoekgebied daarvoor uit te breiden. In eerste instantie kan worden gekozen om de 50% lokaal eigendom binnen het stadsdeel te realiseren. En als dat niet lukt, binnen de gehele stad. Op die manier blijven de baten van grootschalige energieopwek beschikbaar voor inwoners van het stadsdeel en de stad.

Het DB geeft het college voorts nog een opmerking mee ten aanzien van het includeren van energiecorporaties binnen het lokaal eigendom. Op het moment dat energiegemeenschappen leden hebben die zowel binnen als buiten de postcoderoos of het straalgebied wonen, dreigen zij te worden uitgesloten van deelname aan de energiegemeenschap. Het DB vraagt het college om binnen de verordening ook ruimte te maken voor diverse vormen van energiecorporaties, waarbij corporaties die leden hebben die binnen en buiten het nabije gebied wonen, geïncludeerd kunnen worden in de gemeenschap.

Tot slot wenst het DB nog mee te geven de medezeggenschap van lokale eigenaars verder uit te werken.

Advies stadsdeelcommissie

Advies van de stadsdeelcommissie aan het DB

1 Inleiding

De stadsdeelcommissie van Amsterdam Zuidoost heeft het voorstel voor de Verordening Lokaal Eigendom Grootschalige Elektriciteit opwek besproken.
Elektriciteit is een basisvoorziening. Iedere bewoner van Zuidoost heeft er dagelijks van nodig. De stadsdeelcommissie onderschrijft de urgentie van de energietransitie. Zuidoost ligt beneden zeeniveau. De gevolgen van klimaatverandering raken de bewoners van dit stadsdeel direct. Lokale duurzame energieopwekking draagt bij aan een stabiele, democratisch gecontroleerde energievoorziening die minder afhankelijk is van fossiele energie afkomstig van regimes die de rechten van mensen schenden.
De stadsdeelcommissie constateert dat het voornemen om deze verordening vast te stellen een stap in de goede richting is. Tegelijkertijd is de commissie van oordeel dat de verordening op een aantal essentiële punten onvoldoende waarborgen biedt. De commissie verzoekt het college de verordening aan te scherpen zodat zij bewoners daadwerkelijk dient en de realisatie van noodzakelijke opwekinstallaties niet belemmert.
Dit advies is geschreven door de fracties BIJ1, BAZ, VVD en PRO, gezamenlijk handelend als stadsdeelcommissie Amsterdam Zuidoost. De punten in dit advies worden gedeeld door alle deelnemende fracties, tenzij uitdrukkelijk anders aangegeven.

Artikel 1 Financiële bescherming gaat voor financiële participatie

De stadsdeelcommissie benadrukt dat financiële participatie via lokaal eigendom geen vervanging is voor bescherming tegen gezondheidsrisico's, geluidshinder of aantasting van de leefomgeving.
Mede-eigenaarschap laat het recht op bezwaar, schadevergoeding en juridische procedures onverlet. De commissie verzoekt het college dit uitgangspunt expliciet in de toelichting op de verordening te verankeren.
De commissie verzoekt het college in het bijzonder te borgen dat:

- leden van een coöperatie hun eigen coöperatie in rechte kunnen betrekken voor schadeverhaal;
- omwonenden die geen lid zijn niet gedwongen worden tegen hun eigen buurtgenoten te procederen;
- coöperatiestatuten dit recht feitelijk noch statutair beperken.

De commissie constateert dat formele rechtsbescherming zonder toegankelijke procedures bescherming op papier blijft. Bewoners met een laag inkomen kunnen geen advocaat betalen. De commissie verzoekt het

college daarom ook laagdrempelige klacht- en schadeprocedures verplicht te stellen: een onafhankelijk meldpunt, een klachtencommissie en verplichte mediation als eerste stap voordat juridische procedures worden gestart.

Artikel 2 Lokaal eigendom is toegankelijk voor alle bewoners

De stadsdeelcommissie constateert dat de verordening onvoldoende waarborgt dat bewoners met een laag inkomen feitelijk kunnen deelnemen. Financiële participatie is doorgaans gekoppeld aan de mogelijkheid te investeren. Zonder gerichte maatregelen dreigt lokaal eigendom in de praktijk alleen bereikbaar te zijn voor kapitaalkrachtige partijen.

De commissie verzoekt het college:

- concrete toegankelijkheidseisen op te nemen: een lage instapdrempel en de mogelijkheid van deelname via termijnbetaling;
- te borgen dat bewoners met een laag inkomen feitelijk kunnen deelnemen, bijvoorbeeld via renteloze leningen, participatie via termijnbetaling waarbij de investering terugbetaald wordt uit de opbrengsten, of een overbrugging vanuit een gemeentelijk garantiefonds;
- de wettelijke en budgettaire grondslag van elke toegankelijkheidsmaatregel vooraf te expliciteren, zodat de stadsdeelcommissie die keuze democratisch kan toetsen;
- bewoners bij de invulling van het lokaal eigendom voorrang te geven boven bedrijven en andere kapitaalkrachtige partijen.

De commissie verzoekt het college ook een heldere definitie op te nemen van het begrip bewoner in de zin van deze verordening. Bedrijven die een vestigingsadres in de buurt hebben maar niet in bewoners' handen zijn, tellen niet mee voor de norm van 50% lokaal eigendom.

Concreet: een bewoner in de H-buurt die 900 euro huur betaalt en geen spaargeld heeft, kan niet meedoen als de minimale inleg 500 euro is. Dat is de werkelijkheid voor grote delen van Zuidoost. De commissie wil dat de verordening die werkelijkheid erkent.

Artikel 3 Geen grootschalige windopwek in woongebieden van Zuidoost

De stadsdeelcommissie herhaalt haar eerdere advies: zij verzet zich tegen plaatsing van windturbines in de woongebieden van stadsdeel Zuidoost.

De nadelen, risico's en onzekerheden van grootschalige windopwek manifesteren zich in het bijzonder wanneer turbines op korte afstand van woningen worden geplaatst. Dichtbebouwde woonwijken zoals de Bijlmer zijn ruimtelijk en technisch ongeschikt voor grootschalige windopwek: er is onvoldoende afstand tot woningen om te voldoen aan geldende normen, de bebouwde omgeving veroorzaakt turbulentie die het rendement verlaagt, en geluidshinder en slagschaduw zijn in dichtbevolkte gebieden fundamenteel anders van aard dan in industriegebieden.

De commissie spreekt uit dat lokaal mede-eigendom deze bezwaren niet wegneemt. De commissie verzoekt het college:

- grootschalige windopwek prioritair te situeren in gebieden die voor deze functie ruimtelijk en technisch geschikt zijn;
- bij de motivering te verwijzen naar de gepubliceerde geschiktheidscriteria en naar het eerder door de stadsdeelcommissie uitgebrachte advies over zoeklocaties in de omgeving van Zuidoost;
- de locatievraag te scheiden van de eigendomsvraag die in de voorliggende verordening centraal staat.

Artikel 4 Zeggenschap is concreet, toetsbaar en transparant

De stadsdeelcommissie constateert dat de in de verordening gestelde zeggenschap bij mede-eigenaarschap in de praktijk beperkte betekenis heeft. Statuten vereisen doorgaans dat de installatie een optimaal opwekkingsresultaat behaalt, waardoor operationele beslissingen niet door leden beïnvloed kunnen worden.

De commissie verzoekt het college in de toelichting concreet te beschrijven:

- op welke besluiten de zeggenschap van lokale mede-eigenaren daadwerkelijk van toepassing is;
- op welke besluiten zeggenschap nadrukkelijk niet van toepassing is vanwege wettelijke of technische redenen.

De commissie stelt voor deze informatie te presenteren als een schema met twee kolommen: besluiten waarover leden kunnen meebeslissen en besluiten die voorbehouden zijn aan de beheerder. Bewoners weten dan precies wat zij kunnen verwachten voor zij instappen. Een bewoner die later ontdekt dat hij niets te zeggen

heeft over zaken die hem direct aangaan, voelt zich bedrogen. Dat schaadt het vertrouwen in de energietransitie als geheel.

Artikel 5 Lokaal eigenaarschap staat niet gelijk aan lokaal draagvlak
De stadsdeelcommissie spreekt uitdrukkelijk uit dat lokaal eigenaarschap niet gelijk staat aan lokaal draagvlak. De aanwezigheid van een coöperatiestructuur mag niet worden opgevat als bewijs dat omwonenden het plaatsingsbesluit steunen.
De commissie verzoekt het college de draagvlaktoets en de eigendomsconstructie in de verordening principieel gescheiden te houden.
De commissie verzoekt het college daarnaast te beschrijven hoe draagvlak wel wordt gemeten. Dit vraagt om:

- gestructureerde participatieprocessen voorafgaand aan besluitvorming;
- breed aangekondigde inspraakmomenten die ook bewoners bereiken die niet actief zoeken naar informatie;
- raadpleging van bewonersorganisaties die de buurt aantoonbaar vertegenwoordigen;
- openbaarmaking van de uitkomsten en zwaarwegende meningen ervan in de vergunningsbeslissing.

Concreet: als een bewonersbijeenkomst in de G-buurt uitwijst dat een meerderheid zich verzet tegen een installatie, dan weegt dat zwaarder dan de handtekeningen van coöperatieleden. De verordening legt dit mechanisme vast.

Artikel 6 Energiearmoede wordt bestreden via de daarvoor bestemde instrumenten
De stadsdeelcommissie onderkent het belang van toegang tot betaalbare energie voor bewoners met een laag inkomen. De commissie verzoekt het college energiearmoede primair aan te pakken via de daarvoor bestemde instrumenten: de energietoeslag, isolatieprogramma's en woningverduurzaming.
De commissie constateert dat deze instrumenten in Zuidoost structureel worden onderbenut. Bewoners die recht hebben op de energietoeslag, vragen hem niet aan. Isolatieprogramma's bereiken huurders in corporatiewoningen onvoldoende. De reden is dikwijls dat informatie te ingewikkeld is, te talig, of bewoners niet bereikt via kanalen die zij vertrouwen.
De commissie verzoekt het college inzichtelijk te maken:

- welk percentage van de rechthebbenden in Zuidoost gebruik maakt van de energietoeslag;
- welk percentage van de corporatiewoningen in Zuidoost de afgelopen vijf jaar is geïsoleerd.

Voor zover het college kortingen of gesubsidieerde aandelen via de verordening wil aanbieden, verzoekt de commissie de wettelijke en budgettaire grondslag daarvan vooraf te expliciteren.

Artikel 7 Kosten en prijseffecten zijn voor iedereen inzichtelijk
De stadsdeelcommissie verzoekt het college bij de vaststelling van de verordening en bij de evaluatie inzichtelijk te maken welke administratieve en financiële lasten de inspanningsverplichting meebrengt voor ontwikkelaars en producenten, en in welke mate deze lasten doorwerken in de energieprijzen voor Amsterdamse huishoudens en ondernemers.
De commissie verzoekt het college de transparantie deels ook te laten gelden voor kleine lokale coöperaties. Grote producenten kunnen administratieve lasten opvangen. Kleine Zuidoost bewonersinitiatieven kunnen dat niet altijd. De verordening mag kleine lokale initiatieven niet onbedoeld buitenspel zetten door eisen te stellen die alleen voor grote partijen schaalbaar zijn.
De commissie verzoekt het college per categorie producent en coöperatie afzonderlijk in kaart te brengen welke administratieve lasten de verordening meebrengt. Dit rapport wordt openbaar gepubliceerd.

Artikel 8 Informatie bereikt alle bewoners, in hun eigen taal
De stadsdeelcommissie verzoekt het college te borgen dat informatie over participatiemogelijkheden in heldere taal en in meerdere talen beschikbaar wordt gesteld, passend bij de samenstelling van de Zuidoost bevolking.
Taal is niet de enige barrière. In Zuidoost zijn er bewoners die moeite hebben met lezen, of die financiële constructies niet herkennen omdat zij niet zijn opgegroeid met dit soort deelname. De commissie verzoekt het college te borgen dat informatie ook beschikbaar is:

- als infographic en als korte video;
- als mondelinge uitleg via vertrouwde sleutelfiguren in de buurt;

- op plekken waar bewoners al komen: buurthuizen, geloofsgemeenschappen, lokale winkels en andere plekken waar lokaal vertrouwen al bestaat.

De commissie verzoekt het college producenten te verplichten aantoonbaar samen te werken met lokale organisaties die bewoners daadwerkelijk bereiken. Producenten dienen een participatieplan in dat is afgestemd met erkende lokale organisaties. Die afstemming wordt aangetoond. Zonder dat plan is de inspanningsverplichting niet voldaan.

Artikel 9 De inspanningsverplichting is handhaafbaar en heeft gevolgen

De stadsdeelcommissie constateert dat de verordening een inspanningsverplichting oplegt, maar dat handhaving en gevolgen onvoldoende zijn uitgewerkt. Een inspanningsverplichting zonder toetsing en zonder gevolgen is een oproep, geen verplichting.

De commissie verzoekt het college op te nemen:

- wie de inspanningsverplichting toetst, op welk moment en op basis van welke criteria;
- dat bij aantoonbaar niet-nakomen een herstelperiode van zes maanden volgt;
- dat wanneer ook na de herstelperiode het streefcijfer van 50% lokaal eigendom niet wordt behaald, de winst boven een redelijk rendement wordt gestort in een lokaal energie- of armoedefonds;
- dat de criteria voor aantoonbaar niet-nakomen worden vastgesteld in overleg met de stadsdeelcommissie Zuidoost.

De commissie benadrukt: dit is geen strafinstrument. Het is een garantie dat de sociale meerwaarde van de verordening ook feitelijk landt in de buurt, ook als het streefcijfer niet volledig wordt behaald.

Artikel 10 Het lokale energie- of armoedefonds werkt voor iedereen

De stadsdeelcommissie verzoekt het college in de verordening op te nemen dat wanneer het streefcijfer van 50% lokaal eigendom niet wordt behaald, een lokaal energie- of armoedefonds wordt gevoed. Een toelichting van de producent is in dat geval onvoldoende.

De commissie verzoekt het college bij de uitwerking van het fonds in elk geval te regelen:

- het fonds wordt beheerd door een onafhankelijk bestuur;
- in dat bestuur zit een meerderheid van bewonersvertegenwoordigers uit het relevante gebied;
- besteding gaat naar collectieve voorzieningen die iedereen in de buurt ten goede komen: groen, sport- en speelruimte, gemeenschappelijke energie-infrastructuur of ondersteuning van lokale armoedeorganisaties;
- het fonds publiceert jaarlijks een openbaar verslag van inkomsten en bestedingen.

Artikel 11 De stem van Zuidoost weegt zwaarder in de inspanningstoets

De stadsdeelcommissie verzoekt het college de stem van het stadsdeel Zuidoost zwaarder te laten meewegen in de beoordeling van de inspanningsverplichting, zodat niet pas achteraf wordt vastgesteld dat bewoners niet zijn bereikt.

De commissie stelt voor:

- de inspanningstoets wordt pas afgesloten nadat de stadsdeelcommissie formeel heeft kunnen reageren op de bevindingen van de producent;
- die reactie is zwaarwegend;
- het college beantwoordt het advies van de stadsdeelcommissie schriftelijk en gemotiveerd;
- als het college afwijkt van het advies, legt het uit waarom.

De toets moet recht doen aan de feitelijke bevolkingsopbouw en bereikbaarheid van Zuidoost.

Artikel 12 Eisen zijn zwaarder naarmate een installatie dichter bij woningen staat

De stadsdeelcommissie adviseert de verordening zo in te richten dat de eisen aan inclusieve participatie zwaarder zijn naarmate een installatie dichter bij woningen staat.

Hoe dichter een installatie bij woningen staat, hoe groter de directe impact op de omgeving: meer hinder, meer risico, maar ook meer direct belang als de opbrengst goed wordt verdeeld. Het is rechtvaardig dat de mensen met de meeste directe impact ook de meeste zeggenschap krijgen.

De commissie stelt voor de verordening te differentiëren naar minimaal twee participatieringen:

- een binnenste ring tot de grens van tienmalige tiphoogte: hier gelden de zwaarste eisen voor inclusieve participatie, informatievoorziening en bewonersvoorrang;

- een buitenste ring voor bewoners op grotere afstand: hier geldt een lichtere maar nog steeds verplichte inspanning om bewoners te bereiken en te laten meeprofiteren.

Artikel 13 Klimaatrechtvaardigheid is de grondslag van dit advies
De stadsdeelcommissie spreekt uit dat de energietransitie voor Zuidoost geen abstract beleidsstuk is. Lokale en regionale duurzame opwekking maakt bewoners minder afhankelijk van fossiele energie afkomstig van regimes zonder respect voor de rechten van vrouwen, minderheden en soevereine staten. De klimaatcrisis maakt nu al slachtoffers wereldwijd. Zuidoost ligt onder zeeniveau. Als de zeespiegel blijft stijgen, zijn het de bewoners van dit stadsdeel die dat als eerste voelen. Dat maakt de energietransitie voor Zuidoost een directe zaak van rechtvaardigheid en veiligheid.
De commissie verzoekt het college klimaatrechtvaardigheid als expliciete grondslag op te nemen in de toelichting op de verordening. De keuze voor lokaal eigendom is niet alleen een financieel-technische keuze. Het is een keuze voor democratische controle over een basisvoorziening door de mensen die er het meest van afhankelijk zijn en het meest kwetsbaar voor zijn.

Artikel 14 Collectieve eigendomsvormen worden erkend naast coöperaties
De stadsdeelcommissie constateert dat de verordening zich sterk richt op coöperaties als vorm van lokaal eigendom. Dat is begrijpelijk maar te beperkt.
De commissie verzoekt het college ook andere collectieve eigendomsvormen te erkennen: wijkfondsen, gemeenschappelijke investeringen via woningcorporaties en gemeenschapslandtrusts. Dit zijn modellen waarbij bewoners collectief eigenaar worden zonder individueel kapitaal te hoeven inbrengen. Dat vergroot de kans dat eigendom feitelijk terechtkomt bij de mensen voor wie de regeling bedoeld is.

2 Samenvattend verzoek aan het college
De stadsdeelcommissie Amsterdam Zuidoost verzoekt het dagelijks bestuur:
1. De tegenstrijdigheid in de formulering over toegankelijkheid en financiële ondersteuning te repareren en de wettelijke en budgettaire grondslag van toegankelijkheidsmaatregelen vooraf te expliciteren.
2. Het recht op bezwaar en schadevergoeding expliciet te verankeren in de toelichting, aangevuld met laagdrempelige klacht- en schadeprocedures.
3. Grootschalige windopwek te situeren in gebieden die ruimtelijk en technisch geschikt zijn, met expliciete verwijzing naar eerder advies over zoeklocaties.
4. De daadwerkelijke zeggenschap van leden concreet en toetsbaar te beschrijven, inclusief de grenzen ervan.
5. Draagvlaktoets en eigendomsconstructie principieel van elkaar te scheiden en te beschrijven hoe draagvlak gemeten wordt.
6. Te rapporteren over de benutting van bestaande armoedebestrijdingsinstrumenten in Zuidoost.
7. Kostentransparantie ook voor kleine lokale coöperaties te regelen en de resultaten openbaar te publiceren.
8. Meertalige en toegankelijke informatie via vertrouwde lokale kanalen en organisaties verplicht te stellen.
9. De handhaving van de inspanningsverplichting concreet uit te werken met toets criteria, een herstelperiode en gevolgen bij tekortkoming.
10. Een lokaal energie- of armoedefonds in te richten met een onafhankelijk bestuur, bewonersvertegenwoordiging en jaarlijkse openbare verantwoording.
11. De stem van de stadsdeelcommissie Zuidoost zwaarder te laten meewegen in de inspanningstoets en schriftelijk te reageren op het advies van de commissie.
12. De eisen aan participatie te differentiëren naar nabijheid, met zwaardere eisen voor de binnenste participatiering.
13. Klimaatrechtvaardigheid als expliciete grondslag op te nemen in de toelichting op de verordening.
14. Collectieve eigendomsvormen zoals wijkfondsen en gemeenschapslandtrusts te erkennen naast coöperaties.

De stadsdeelcommissie verzoekt het college dit advies schriftelijk te beantwoorden en aan te geven welke aanpassingen worden overgenomen, welke niet en waarom.

Finaal advies DB

Advies van het dagelijks bestuur aan het college van burgemeester en wethouders

Het dagelijks bestuur (DB) van Zuidoost dankt het college voor de adviesaanvraag over de verordening lokaal eigendom bij grootschalige energieopwek Amsterdam en de stadsdeelcommissie voor haar advies. De stadsdeelcommissie heeft een omvangrijk advies geschreven. In het finaal advies zijn een aantal punten overgenomen of benoemd. Omwille van de leesbaarheid of omdat de aangedragen punten van de stadsdeelcommissie buiten de scope van de adviesaanvraag vallen, zal het dagelijks bestuur de punten die niet zijn overgenomen separaat toelichten in een brief.

Het college introduceert, op basis van een verplichting uit de energiewet, een nieuwe verordening. Het doel van de verordening is het realiseren van 50% lokaal eigendom bij grootschalige opwek van elektriciteit. Het participatietraject is ondertussen afgerond en aan de hand daarvan heeft het college nog een aantal wijzigingen doorgevoerd.

Het DB van Zuidoost kan zich in grote lijnen vinden in de inhoud van de verordening. Zij onderschrijft het belang van lokaal eigendom bij energieopwek, zodat inwoners worden betrokken bij, zeggenschap hebben over en kunnen profiteren van de duurzame transitie.

Aan het begrip nabijheid worden bij verschillende projecten (zon of wind) verschillende eisen gesteld. Als het grootschalige zonne-energie betreft, wordt nabijheid bepaald aan de hand van de postcoderoos. De postcoderoos is het 4-cijferige postcodegebied waarbinnen de installatie zich bevindt én alle daaraan grenzende postcode gebieden. Indien het project windenergie betreft wordt nabijheid bepaald aan de hand van de tiphoogte van de windturbine. De nabije omgeving is in dat geval een straal van 10 x de tiphoogte van de turbine. Volgens de verordening heeft de producent een inspanningsverplichting om ten minste 50% lokaal eigendom te behalen binnen dat gebied.

Het DB onderstreept, in lijn met artikel 2 uit het advies van de stadsdeelcommissie, het belang voor de inwoners van Zuidoost om financieel te kunnen profiteren van duurzame energie-opwek in en rond het stadsdeel. Dit kan ook bijdragen aan het draagvlak voor grootschalige projecten waarmee duurzame energie wordt opgewekt. Daarbij ziet het dagelijks bestuur twee richtingen die nader uitgewerkt zouden kunnen worden:

1. Maak het mogelijk voor inwoners met een smalle beurs of inwoners die leven in energiearmoede om goedkope elektriciteit af te nemen van de grootschalige energieopwek.
2. Draag er zorg voor dat ook inwoners met een smalle beurs of inwoners die leven in energiearmoede ook een aandeel kunnen aanschaffen en zo mede-eigenaar kunnen worden.

In het verlengde daarvan kan het DB van Zuidoost kan zich voorstellen dat het in sommige gevallen lastig kan zijn voor producenten om 50% lokaal eigendom te behalen. Het DB vraagt het college verder uit te werken op welke wijze de gemeente of het stadsdeel energiegemeenschappen of producenten daarbij kan ondersteunen. Daarbij geeft het DB het advies van de stadsdeelcommissie (artikel 8) mee om ook te kijken naar informatie in eigen taal en alternatieve vormen van informatieverstrekking, zoals video's.

Het DB merkt op dat de verordening geen uitsluitsel geeft over het proces indien het streefcijfers van 50% lokale leden niet wordt gehaald. Het DB vraagt het college hier nader toelichting op te geven. Daarbij geeft het DB het college een getrapte deelname mee ter overweging. Op het moment dat de 50% lokaal eigendom niet wordt gehaald binnen de nabije omgeving, kan worden gekozen om het zoekgebied daarvoor uit te breiden. In eerste instantie kan worden gekozen om de 50% lokaal eigendom binnen het stadsdeel te realiseren. En als dat niet lukt, binnen de gehele stad. Op die manier blijven de baten van grootschalige energieopwek beschikbaar voor inwoners van het stadsdeel en de stad.

Het DB geeft het college voorts nog een opmerking mee ten aanzien van het includeren van energiecorporaties binnen het lokaal eigendom. Op het moment dat energiegemeenschappen leden hebben die zowel binnen als buiten de postcoderoos of het straalgebied wonen, dreigen zij te worden uitgesloten van deelname aan de energiegemeenschap. Het DB vraagt, in lijn met artikel 14 van het advies van de stadsdeelcommissie, aan het college om binnen de verordening ook ruimte te maken voor diverse vormen van energiecorporaties of andere vormen van collectief eigendom, waarbij corporaties die leden hebben die binnen en buiten het nabije gebied wonen,

geïncludeerd kunnen worden in de gemeenschap.

Tot slot wenst het DB nog mee te geven de medezeggenschap van lokale eigenaars verder uit te werken. Het is van belang, zoals de stadsdeelcommissie ook adviseert in artikel 4 van haar advies, dat inwoners weten waarover zij wel en niet kunnen meebeslissen.

Reactie college op advies dagelijks bestuur